

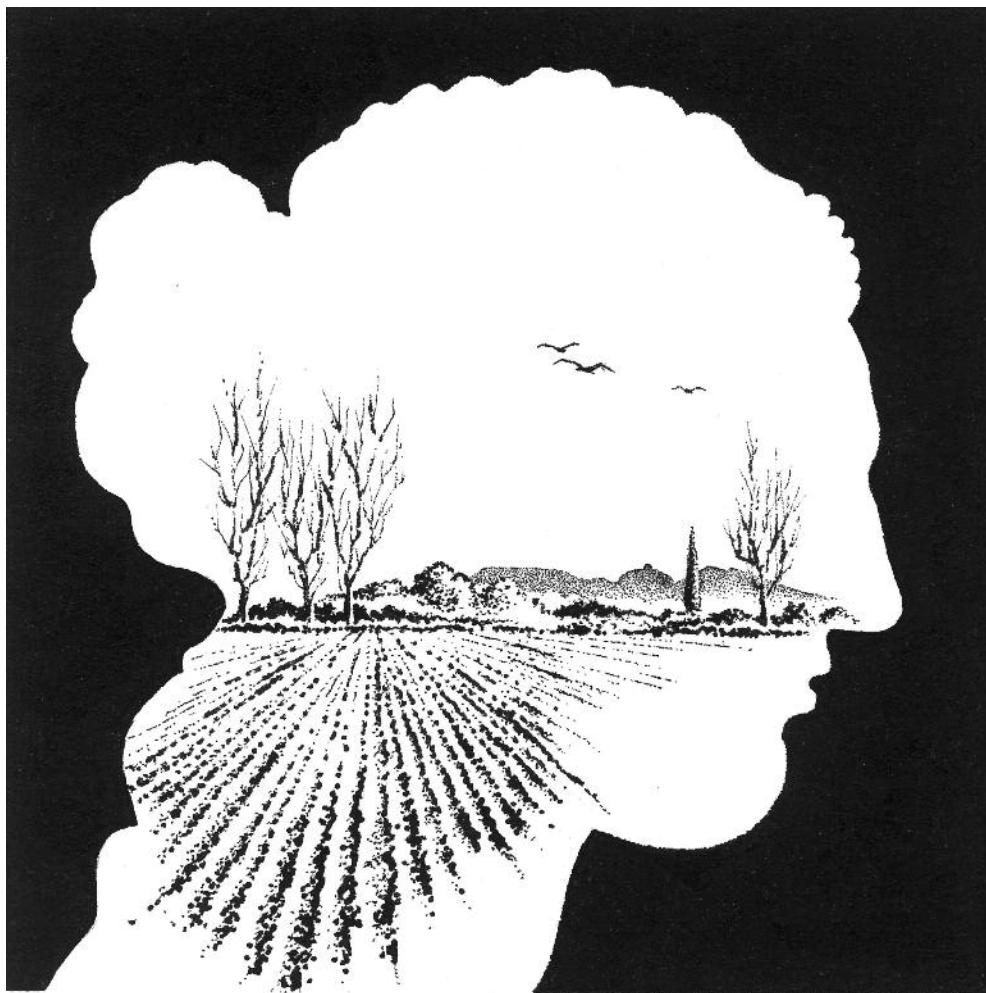
iaeden

10!
SALVEM
L'EMPORDÀ

butlletí núm. 148

INSTITUCIÓ ALTEMPORDANESA PER A LA DEFENSA I ESTUDI DE LA NATURA

Dibuix: Llorenç Pascua

hivern
2012
2013

Butlletí de la IAEDEN

Número 148 - Hivern 12-13

Editat per la Institució Altempordanesa per a la Defensa i Estudi de la Natura (IAEDEN), entitat independent sense afany de lucre i membre de la Federació Ecologistes de Catalunya.

Apartat correus 245 Figueres

Tel.: 972 67 05 31

e-mail: iaeden@iaeden.cat

web: www.iaeden.cat

Composició de la Junta Directiva de la IAEDEN:

President: *Salvador Jover*Secretària general: *Anna Albó*Tresoreria: *Vicenç Serradell*

Vocals: *Carme Bosch, Esteve Robleda, Marta Ball-Iloera, Leonel Manso, Sílvia Guitart, Llorenç Pascua, Montserrat Pascual, Xavier Vizcaino, Lluís Benejam, Ignasi Batet, Sandra Saura, Joan Martí, Joaquim Guillamet, Bàrbara Schmitt, Mònica Pepa, Ariana Seglar.*

Han col·laborat en aquest número:

Lluís Benejam, Ramon Caralt, Llorenç Pascua, Remena-rocs, Sandra Saura, Bàrbara Schmitt, Ariana Seglar, Xavier Vizcaino.

Disseny i fotos (Ll. P.):

Llorenç Pascua

Composició de textos:

Fotocomposició Roger - Figueres

Imprès a:

Gràfiques Canigó

Imprès en paper ecològic

IAEDEN no comparteix necessàriament les opinions expressades en les col·laboracions signades pels seus autors.

© 2012, IAEDEN

S U M A R I

Portada:

Dibuix pel cartell de la "1a jornada de la dona pagesa" de Custòdia agrària 1

Sumari 2

Editorial 3

Calendari d'activitats 4

Noticiari 6

Grup d'esplai Remena-rocs. 8

Conferència Mundial sobre el Canvi Climàtic 9

Custòdia agrària a l'Empordà 10

Salvem l'Empordà. 12

Reflexions d'en Ramon 17

Llibres recomanats:

Quin llibre regalem a la canalla per Nadal? 19

Els semàfors de la IAEDEN. 22

Butlleta d'inscripció 23

Les aportacions econòmiques a favor de IAEDEN-SALVEM L'EMPORDÀ es poden fer a la caixa UNNIM, compte núm. 2059-0825-54-8000030948 (Les persones que vulguin desgravar de l'IRPF aquestes aportacions i/o la quota de soci, ens han de fer saber el seu DNI)

amb el suport de:

Ajuntament
de Figueres

Alt Empordà

Medi Ambient

EDITORIAL

Fa deu anys, el juliol de 2002, va néixer la Plataforma Cívica Salvem l'Empordà en una assemblea popular convocada a l'antic Alberg de Joventut de Figueres, després d'una crida pública dels activistes de la IAEDEN, entitat ecologista nascuda 20 anys enrere i hereva de les lluites en defensa dels Aiguamolls de l'Empordà.

La crida feta l'estiu d'ara fa deu anys es dirigia al conjunt de la societat empordanesa, i era una crida desesperada demanant ajuda per a fer front a les múltiples agressions que ens amenaçaven el territori i el nostre futur. No es tractava d'un clam estrictament ecologista, sinó d'un clam molt més ampli contra la irracionalitat depredadora d'uns pocs sovint amb la connivència de les administracions que amenaçava el progrés i la sostenibilitat del nostre entorn. L'especulació del sòl, del paisatge i del nostre patrimoni cultural i natural es realitzava tot aprofitant-se de la debilitat democràtica, la manca de transparència, del foment de l'individualisme i del consumisme irracional potenciat per l'actual sistema polític i econòmic.

Salvem l'Empordà, des d'aleshores, s'ha convertit en una eina col·lectiva que s'ha fet respectar, i ha servit, en certa forma, de contrapès, i ha influït poderosament en la creació de múltiples plataformes, moltes, amb una estratègia semblant, en un procés de presa de consciència col·lectiva i solidària que no s'ha acabat. La contribució de Salvem ha estat en alguns casos determinant per evitar desastres que d'una altra manera no s'haurien pogut evitar.

Vam ser dels primers a denunciar l'especulació del totxo i els greus efectes empobrïdors per a la majoria, i vam reclamar instruments de planificació territorials i sectorials que posessin límits racionals a aquesta depredació. Deu anys després, la greu crisi provocada pel capital financer i usurer ens situa en una posició crítica. No és només que el territori i el nostre entorn es vegi amenaçat. Les classes mitjanes i les classes populars patim, en la nostra pròpia carn, les conseqüències directes d'aquest model que, a més d'empobrïr-nos, intenta legitimar la privatització i l'espoli dels nostres recursos per acabar essent encara més pobres. Per bé que hem estat capaços de fer front i aturar múltiples iniciatives i projectes, el nostre adversari compta amb un poder molt gran i amb nombrosos aliats. Només si som capaços de construir una consciència organitzada, profundament democràtica, participativa i valenta, podrem fer-los front.

En la mesura que anem articulant aquesta consciència col·lectiva organitzada, i ens fem més propositius, posem les bases per a poder-nos-en sortir. Depèn de cadascú de nosaltres i de les nostres pròpies eines. Com a poble i com a societat, necessitem disposar dels nostres instruments, radicalment democràtics i participatius. No hem acabat la feina. I, no l'acabarem mai. La nostra és una lluita local i universal, sectorial i transversal, solidària. Tenim clara consciència de ser protagonistes del nostre futur i de lluitar per un país lliure. I sabem que no serà lliure si no és socialment just i sabem que no serà lliure ni equitatiu, ni té futur, si no és ambientalment sostenible.

Manifest llegit durant el concert de celebració dels 10 anys. 6 de desembre de 2012.

CALENDARI D'ACTIVITATS

• **Diumenge 20 de gener. Matinal de voluntariat agrari per recuperar el dipòsit d'aigua del Mas Corbera a la finca de Baussitges (Espolla)**

Des del projecte de custòdia agrària s'organitzen jornades de voluntariat agrari per tal d'ajudar, en la mesura que sigui possible, aquestes finques compromeses amb el territori i el paisatge compatibilitzant l'activitat agrícola i la preservació dels valors ambientals. **Hora i lloc de trobada:** a les 9 h del matí a Espolla. **Cal portar:** roba de treball, i ganes de passar-s'ho bé.

Inscripcions: gratuït, però cal apuntar-s'hi trucant al 972670531.

Organitza: IAEDEN i GOB Menorca

• **Cicle de Cinema & Bicicleta:** IAEDEN-Salvem l'Empordà, juntament amb l'Associació Imago, estem organitzant un cicle de cinema en què la bicicleta sigui el fil argumental o que tingui un paper simbòlic destacat, ja que creiem en aquest mitjà de transport alternatiu a les ciutats petites i mitjanes davant del paradigma del creixement capitalista representat pel cotxe. Volem contribuir en aquesta qüestió, mitjançant el cinema, per debatre el futur del paper de la bicicleta en aquest món i particularment, de Figueres.

Dissabte 26 de gener. El lladre de bicicletes. 1948. De Vittorio de Sica.

Dissabte 23 de febrer. El nen de la bicicleta. 2011. De Jean-Pierre i Luc Dardene.

Dissabte 23 de març. La bicicleta. 2006. De Sigfrid Monleón.

Totes les pel·lícules es projectaran a Can Met a les 8 h del vespre i amb entrada gratuïta.

Organitza: IAEDEN, Associació IMAGO. **Suport:** Associació UBAE (Associació d'Usuaris de la Bicicleta de l'Alt Empordà).

• **Diumenge 27 de gener. Sortida ornitològica a la Garrotxa**

L'ornitòleg Joan Ventura ens guiarà a diferents zones de la comarca de la Garrotxa per descobrir les seves aus. Es recomana portar binocles. La sortida és matinal.

Hora i lloc de sortida: a les 8 h a la plaça del Sol de Figueres. **Inscripcions:** l'activitat és gratuïta però cal apuntar-s'hi trucant el local 972670531. Places limitades.

Organitza: IAEDEN

NOMÉS
15€

NAVEGA i CAMINA SK KAYAK

*Descobreix el Cap de Creus
i els Aiguamolls a peu i en caiac*

- ✓ Port de la Selva - Cala Fornells
- ✓ Riu La Muga
- ✓ Riu Fluvià

Consulta'ns les dates de les properes sortides!!

Informació i reserves a reserves@skkayak.com o al 627433332

• **8, 9 i 10 de febrer. Sortida de l'esplai Remena-rocs**

Durant aquest cap de setmana de febrer els Remena-rocs aniran a passar uns dies a la Camarga per descobrir aquesta zona tan propera i alhora desconeguda per tots ells. Si hi ha mainada, d'entre 12 i 15 anys, interessada a participar-hi pot posar-se en contacte amb l'esplai a través del correu: (esplai@iaeden.cat).

Organitza: Remena-rocs (grup d'esplai de la IAEDEN)

• **Diumenge 10 de febrer. Taller de construcció de caixes niu**

Diferents finques, amb les quals hi ha acord de custòdia agrària, necessiten la instal·lació de caixes niu. Durant aquest taller construirem caixes niu per a diferents espècies d'ocells i ratpenats. El taller estarà dirigit per en Joan Ventura i es realitzarà als estanyols del Mas Margall.

Hora i lloc: a les 10 del matí al Cortalet del Parc Natural dels Aiguamolls. **Inscripcions:** l'activitat és gratuïta, però cal apuntar-s'hi trucant el telèfon 972670531.

Organitza: IAEDEN i GOB Menorca

• **Diumenge 17 febrer. Matinal de voluntariat agrari per ajudar a la creació d'un petit hort on realitzar activitats d'educació ambiental a la finca de Can Salva (Torroella de Fluvià)**

Des del projecte de custòdia agrària s'organitzen jornades de voluntariat agrari per tal d'ajudar, en la mesura que sigui possible, aquestes finques compromeses amb el territori i el paisatge compatibilitant l'activitat agrícola i la preservació dels valors ambientals. **Hora i lloc de trobada:** a les 9 h del matí a Torroella de Fluvià. **Cal portar:** roba de treball, i ganas de passar-s'ho bé. **Inscripcions:** gratuït, però cal apuntar-s'hi trucant al 972670531.

Organitza: IAEDEN i GOB Menorca

• **Dissabtes 2 i 9 de març: Seminari d'Agricultura i Medi Ambient**

Aquest seminari pretén ser una eina per a fer compatible la viabilitat econòmica de les explotacions agràries amb la conservació dels valors naturals. Per a més informació a la web www.iaeden.cat i a agroterritori-iaeden.blogspot.com **Hora i lloc de trobada:** dissabtes de 10 a 14 h. Lloc a concretar. **Inscripcions:** en la publicació del programa definitiu s'explicarà com realitzar la inscripció.

Organitza: IAEDEN i GOB Menorca

• **Diumenge 24 de març: Sortida guiada per la Garriga d'Empordà i els entorns de la finca "Les Clotes"**

Visitarem la Garriga d'Empordà en el terme municipal de Llers i la finca de Les Clotes, on s'elabora l'Oli Memoriae a partir d'olives de varietat argudell molt lligades a la comarca. La sortida anirà a càrrec de Jenar Fèlix, soci fundador de la IAEDEN, naturalista i gran coneixedor de la zona. **Hora i lloc de trobada:** a 2/4 de 10 del matí davant de la Societat de Llers.

Inscripcions: gratuït, però cal apuntar-s'hi trucant al 972670531.

DARWIN
La botiga de natura i ciència

Passeig Marítim, 4 de Llançà
tel. 972.210.541
www.darwinnaturam.com

NOTICIARI IAEDEN

Entrega dels XXII Premis Josep Maria Àlvarez de Medi Ambient i Natura

El divendres 16 de novembre al vespre, a l'IES Ramon Muntaner, es va realitzar l'acte de lliurament dels XXII Premis Josep Maria Àlvarez de Medi Ambient i Natura. L'acte va començar amb una conferència d'en Xavier Vizcaino titulada: "La Terra està malalta". Posteriorment el regidor Pere Giró, el director de l'institut, Francesc Canet, i en Lluís Benejam, per part de la IAEDEN, van fer entrega dels premis. Enguany els premiats han estat:

Primer nivell (3r i 4t d'ESO)

Primer premi. "Agricultura ecològica a Palafrugell" realitzat per Júlia Plaja Canyet.
Segon premi. "L'abella de la mel" realitzat per Afra Boix Torrà.

Segon nivell (1r i 2n de Batxillerat)

Primer premi. "Mongetes estressades" realitzat per Sílvia Prat Llongarriu.
Segon premi. "Orquídiades de Gallecs" realitzat per Oriol Baena.

Premis especials

"Llebre a Camprodon" realitzat per Jordi Martín Guillaumes.
"Quan no es pot tenir tot" realitzat per Laia Oliveras Pagès.
"Hermitia lluscents" realitzat per Lúdia Álvarez Cabado.

Foto: Sandra Saura

Un moment de la cerimònia d'entrega de premis.

Sortida a la finca de Baussitges

En el marc del projecte de custòdia agrària “Cultivant sinergies”, el diumenge 25 de novembre, 45 persones van participar a la sortida per la finca de Baussitges, situada en el terme municipal d’Espolla, acompanyats per en Jaume Geli, guarda del Paratge Natural d’Interès Nacional de l’Albera, i la propietària de la finca, la Marta Carola. Durant la visita a la finca, vàrem visitar el mas de Freixe i els seus entorns on, a banda de conèixer la gestió del ramat de la vaca de l’Albera, de la mà de la Marta Carola, en Jaume Geli ens va ensenyar un poblat ibèric i vàrem seguir caminant fins a les restes de l’església de Sant

Foto: Ariana Seglar

Miquel de Freixe. En definitiva, la sortida pretén acostar el consumidor final a les explotacions amb acord de custòdia per tal de conèixer el lloc on s’elaboren els productes, en aquest cas la carn de vaca de l’Albera.

La Marta Carola, gestora de la finca, fent explicacions en un moment de la sortida.

Sortida per conèixer els bolets

El diumenge 11 de novembre es va realitzar la ja clàssica sortida per conèixer els bolets. Un any més, el biòleg i micòleg Daniel Siscart ens va il·lustrar sobre la diversitat micològica del nostre país. Més d’una trentena de persones van participar en la sortida que es va realitzar als voltants de Maçanet de Cabrenys.

En Daniel Siscart fent explicacions dels bolets trobats.

Foto: Lluís Benejam

Els Remena-rocs: Sortida de tardor dels Remena-rocs a les Salines!

Aquesta tardor hem aprofitat per anar a les Salines a revisar l'estat de les caixes niu de liró gris que havíem dissenyat, fet i instal·lat fa dos anys amb el grup d'esplai. Ens han acompanyat l'Ignasi Batet i l'Albert Burgas, que ens han pogut explicar moltes coses sobre la identificació de restes de micromamífers i ocells dins les caixes niu.

Fa dos anys vam instal·lar 10 caixes niu i, en revisar-les, vam trobar restes de liró gris (principalment excrements, pèls, i restes de menjar) en 4; en una vam trobar excrements possiblement de rata cellarda, i pel que fa a la resta, en vàrem trobar 2 de buides, 3 amb nius d'ocells, i una trencada al terra. Finalment, de les 10 caixes niu, tan sols n'hem pogut deixar 6, les altres 4 estaven trencades i les hem hagut de treure.

Foto: Ignasi Batet

Durant el matí vam fer aquesta tasca de manteniment de les caixes niu, no va ser fàcil, havent d'anar amb l'escala llarga amunt i avall de les fagedes del voltant del santuari, que no són gens planeres! Després, vam dinar dins del refugi a la vora del foc i, finalment, vam tenir temps de coure unes quantes castanyes. Ben aviat vam començar a

baixar fins a la Vajol, ja que ara a l'hivern es fa fosc molt aviat!

A veure si el proper cop podem veure algun liró! Que n'hem vist restes, però no a ells.

Els Remena-rocs

Grup d'esplai de la IÆDEN-Salvem l'Empordà. Els Remena-rocs som: en Nil, en Pau, en David, en Diego, en Joan, l'Alina, la Mar, la Gemma, la Bruna, la Xènia, l'Ari i la Sandra.

La Conferència Mundial sobre el Canvi Climàtic de Doha i el futur de la humanitat

La conferència anual de l'ONU sobre canvi climàtic s'haurà celebrat durant el mes de novembre, a Doha, la capital de Qatar, aquell emirat ric en petroli que es publicita a través de la samarreta del Barça. Aquell país del món amb més emissions *per capita* de diòxid de carboni.

Allí un grapat de buròcrates, empresaris i funcionaris estatals hauran tornat a fracassar en l'intent d'aprovar les mesures mundials per a limitar l'augment de la temperatura del planeta a un màxim de dos graus. És la xifra màxima que proposa la comunitat científica, si el que es vol és evitar una catàstrofe climàtica mundial.

El més greu, però, és que han fracassat totes les conferències anteriors.

I és que els interessos dels països més contaminadors del planeta (amb Estats Units al capdavant, el major emissor mundial de CO₂) han sabut boicotejar qualsevol consens mundial per detenir l'escalfament global.

Recordem que, segons els mateixos científics, l'única forma d'evitar les pitjors prediccions seria:

- assolir que les fonts netes i renovables d'energia substituïssin a la major part dels combustibles fòssils
- assolir un "consum zero" en combustibles fòssils
- detenir la desforestació dels grans boscos terrestres i iniciar la seva reforestació.

Sembla prou consensuat entre els científics: disposem com a màxim d'una trentena d'anys per a realitzar aquestes mesures si el que es vol és evitar una reacció imparabile, i en cadena, de desastres naturals, econòmics i socials. R.K. Pachauri, president del "Panell Intergovernamental sobre Canvi Climàtic" de l'ONU, ha subratllat el que afirma la resta de la comunitat científica: si la temperatura promig del planeta excedeix en 5 graus es poden arribar a extingir el 60% de totes les espècies vives i perdre ecosistemes com els esculls de corall i els boscos amaçònics. Aquests dies de cimera també hi hauran hagut manifestacions als carrers de Doha. Organitzades pel "Moviment de Joves Àrabs pel Clima" que reuneix centenars d'activistes de tota la regió, també hi hauran assistit alguns dels joves que varen fer possible la Primavera Àrab, derrocant els seus dictadors polítics. Però aquest cop no hauran pogut derrocar els nostres dictadors econòmics: les empreses petrolieres. Són un os molt més dur de rosegat.

Xavier Vizcaino

Custòdia agrària a l'Empordà

Primera trobada anual de productors

El dimecres 19 de desembre vam celebrar la primera trobada anual de productors de les finques amb acord de custòdia agrària, i tota aquella gent vinculada al projecte, al local municipal Can Met de Figueres. Aquesta trobada pretenia donar a conèixer les activitats que el projecte ha anat realitzant durant l'any, així com establir un vincle entre els diferents productors que en formen part. Durant l'acte es van fer entrega dels acords de custòdia signats, es va fer un repàs fotogràfic de les activitats realitzades, des de la signatura dels diferents acords de custòdia, les jornades de voluntariat, les excursions per a conèixer les finques... Totes aquestes activitats s'han organitzat en el marc del projecte Cultivant Sinergies, cofinançat pel Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient i FEADER i amb la col·laboració de la Diputació de Girona. Des de l'inici, a mitjan 2011 s'han signat nou acords de custòdia amb finques de la comarca, des de diverses hortes ecològiques, finques ramaderes, vitivinícoles o productores d'oli. Totes elles sumen un total de 2.300 hectàrees que promocionen les bones pràctiques ambientals i fomenten la conservació del paisatge empordanès.

Foto: Ernest Pous

Foto: Ernest Pous

La difusió i promoció dels productes de custòdia ha estat una de les principals línies a seguir. S'han realitzat diverses sortides combinades per conèixer l'entorn natural de la comarca i les finques de custòdia per afavorir el descobriment de l'elaboració de cada producte. En totes aquestes sortides ens ha acompanyat un naturalista coneixedor de la zona i el propietari o gestor de la finca. Totes aquestes activitats s'acaben sempre amb un tastet de productes de les finques de custòdia, per tal que els participants puguin tastar els aliments que han vist com s'elaboraven i potenciar així la seva comercialització. A més, dins la campanya "Un paisatge que alimenta" s'ha realitzat un vídeo i un espot publicitari que ha passat pel cinema de Figueres i Roses. També s'ha participat en diferents fires a Figueres, Girona i Barcelona.

A més a més, s'han realitzat algunes actuacions a les finques amb acord de custòdia per tal d'ajudar-les en la gestió agrària i en la millora de certs aspectes ambientals com, per exemple, la creació d'un filtre verd al mas Marcè, recuperació de prats de muntanya a Baussitges, o desbrossada d'un prat de dall a l'Albera, dins la finca de Can Torres.

Aquestes finques ens demostren que l'equilibri entre l'activitat agrària i la conservació del patrimoni natural de la nostra comarca és viable, la forma que tots els empordanesos i empordaneses, vinculats a la terra, treballem conjuntament per a mantenir aquest paisatge mosaic que és la nostra comarca, ja que amb un sector agrari fort potenciem la diversitat d'ambients que podem trobar en una finca agrícola, fomentem que no s'abandonin els terrenys agrícoles i, per tant, deixem menys espais lliures per a l'especulació urbanística.

Després de gairebé dos anys de feina, la custòdia agrària comença a estar implantada a la comarca i esperem que, en un futur, esdevingui una marca de referència per al producte elaborat amb bones pràctiques agràries, de proximitat i respectuós amb la natura i el paisatge.

Salvem l'Empordà

Èxit del concert de 10 anys!

Centenars de persones van omplir, el passat 6 de desembre, el Teatre El Jardí de Figueres per celebrar els 10 anys de Salvem l'Empordà. En el concert, hi van actuar Cesk Freixas, Sanjosex i Roger Mas. Va ser presentat per Txé Arana, que també va llegir el manifest commemoratiu (l'editorial d'aquest butlletí). Els membres del grup d'esplai Remena-rocs de la IAEDEN van llegir el poema de Maria Àngels Anglada: *Aiguamolls 1985*.

Fotos: L. P.

Dos moments del concert.

Entrega d'ajuts per a projectes per la restauració del territori cremat empordanès

Des de la IAEDEN-Salvem l'Empordà va néixer la campanya "Foc al Cor, Salvem l'Empordà!" en resposta a l'allau de sol·licituds i demandes que es van rebre després dels incendis de l'Alt Empordà, des de diferents sectors de la societat civil. L'objectiu principal d'aquesta campanya de recollida de diners, durant aquests mesos, ha estat potenciar, de forma ordenada i amb criteris científics i rigor, projectes que ajudin a la recuperació del territori afectat pels incendis. Com ja sabeu, vam iniciar un projecte de micromecenatge a través de la plataforma Verkami, i junt amb altres donacions que s'han anat recollint, finalment, hem aconseguit reunir 13.769,6 euros. Tal com deia la convocatòria del concurs, un jurat qualificat i amb rigor tècnic i científic ha estudiat tots

els projectes presentats, en total 17, i s'han decidit els projectes escollits i l'import atorgat en funció de les necessitats econòmiques, la innovació, sostenibilitat i viabilitat del projecte demanat.

D'aquesta manera, com a entitat naturalista i ecologista empordanesa, sense ànim de lucre, formada per la societat civil organitzada i basant-nos en el suport d'experts professionals, pretenem canalitzar ajuts als qui més ho necessitin després de l'incendi. Després d'un incendi, el territori és fràgil, i ara més que mai cal actuar sota el criteri d'experts professionals i cal sospesar bé en què es destinen els esforços i diners.

Aquests són els títols dels projectes i els imports que s'hi destinaran:

Títol del projecte	Terme municipal	Import atorgat
Sol·licitud d'ajut al projecte de recuperació per a "Can Bajol"	Vilarnadal-Masarach	1.500
Propostes de projectes modèlics per a la millora de la gestió forestal i del paisatge després de l'incendi de la Jonquera de l'any 2012 per a la prevenció d'incendis forestals: pastures en àrees estratègiques. Foret Mas Rajol	Darnius	1.000
Recuperació de l'antic oliverar de la varietat tradicional Argudell en producció ecològica, cremat l'estiu del 2012 a Vilanant	Vilanant	2.500
Recuperació i millora de la zona "el horts" de Biure d'Empordà	Biure	1.000
Identificació d'àrees prioritàries per al manteniment i recuperació d'espais oberts a l'Alt Empordà.	Zona afectada pel foc	2.269,6
El camí de les fonts de Cantallops	Cantallops	1.000
L'incendi de la Jonquera i la fauna: poblacions animals, funcions ecològiques i recomanacions de gestió	Zona afectada pel foc	1.400
Recuperació de cinc itineraris en la zona afectada pel foc	Zona afectada pel foc	100
MEMORIAE producció d'oli d'oliva seguint criteris de producció ecològica	Llers	3.000

La IAEDEN-Salvem l'Empordà signarà un acord i farà un seguiment de les tasques compromeses a fer, amb l'ajut atorgat, a les diferents persones-entitats. Els criteris de selecció han estat els esmentats a la convocatòria del concurs, és a dir, s'han prioritzat els projectes que tenen en compte la prevenció d'incendis, la conservació de la biodiversitat, els aspectes de sostenibilitat, la millora de l'economia local, amb garanties de continuïtat, beneficis socials, i amb bones pràctiques agroambientals. Si algun dels projectes no es pogués dur a terme, l'import es destinaria a altres projectes no seleccionats inicialment, però amb una bona puntuació (tots els projectes han obtingut una puntuació, de manera que tenim un llistat dels projectes per ordre d'interès).

Finalment, volem donar les gràcies a totes les persones i entitats que han col·laborat en la campanya (ja fos amb aportacions directes de diners com donant suport en altres aspectes). Així mateix, també volem agrair als 17 projectes presentats. Tot i així, la limitació de pressupost de la nostra campanya no ha permès finançar-ne més dels que hem anunciat en aquest comunicat.

L'encant de les carreteres secundàries en perill

L'afany de les administracions de "condicionar" carreteres secundàries posa en perill l'encant del paisatge rural de la nostra comarca. Després de la nostra campanya de recollida de signatures contra el "condicionament" de la carretera GIV-6102 que travessa el Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà, aquesta tardor la IAEDEN-Salvem l'Empordà també va presentar suggeriments al projecte d'una nova carretera que travessa la plana agrícola altempordanesa, de Siurana a Castelló d'Empúries.

En aquest cas, el Departament de Territori i Sostenibilitat ha publicat el document previ ambiental d'un nou traçat que enllaça Siurana/Riumors amb Castelló d'Empúries. L'objectiu final d'aquest projecte és la creació d'un eix secundari entre Vilacolum i Peralada passant per Riumors, Fortià, Castelló d'Empúries i Vilanova de la Muga. La Generalitat presenta aquest projecte com a alternativa a l'actual carretera de Sant Pere Pescador que travessa el Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà. Des de la IAEDEN-Salvem l'Empordà critiquem la manca d'estudis previs per justificar la necessitat d'aquesta nova carretera. Caldria, en primer lloc, verificar la intensitat mitjana de trànsit de la carretera del Parc i quin percentatge d'aquest trànsit prové de fora de l'àmbit local (l'Escala, Sant Pere Pescador i tots els seus càmpings, Empuriabrava, Roses...). És evident que el trànsit local continuarà agafant la carretera del Parc i per això no seria factible pacificar el trànsit pel Parc Natural. Per tant, cal estudiar si aquesta nova carretera realment resoldria el que pretén justificar.

Des de l'entitat sospitem que, més aviat, es tracta de projectar una nova variant de Figueres, una F-40 podríem dir, amb l'objectiu de reduir el trànsit del cinturó de Figueres o N-II per l'est de Figueres. Des de la IAEDEN-Salvem l'Empordà hem demanat reiteradament l'alliberament del peatge de l'autopista al seu pas per l'oest de

Figueres (com en el cas de Girona), així com el pas obligatori dels camions per aquest tram. D'aquesta manera s'aconseguiria una pacificació del trànsit per l'est de Figueres i es podria engolir de manera més eficient el trànsit que es genera a la zona de la plana de la comarca. L'alliberament del trànsit per la zona de la plana seria una alternativa ambiental real a la construcció de noves carreteres en un espai de gran interès agrícola.

El projecte d'aquesta nova carretera, com d'altres, representa una falta total de justificació, d'estudis d'alternatives i de criteris i avaluacions ambientals. Reclamem un canvi en la política d'infraestructures viàries que segueix un model expansionista totalment desfasat i no preveu l'actual i futura situació del trànsit rodat ni la riquesa i biodiversitat que proporciona el paisatge agrícola. La situació actual i futura requereix una disminució del trànsit rodat. Davant l'evident i garantida pujada dels preus de carburants i el comprovat perjudici per al medi ambient provocat pel trànsit rodat intensiu, les administracions segueixen "condicionant" carreteres secundàries en lloc d'estudiar i desplegar uns plans de mobilitat basats en el transport públic. Reclamem la implantació d'un sistema de transport públic funcional i operatiu a la comarca!

Hi ha molts altres exemples d'obres públiques que "condicionen" unes carreteres que potser sí necessitarien, per exemple, ser asfaltades i pintades de nou. Però considerem que aquestes carreteres (entre Pau i Pedret o entre Avinyonet de Puigventós i Terrades via Cistella i Vilarig) formen part del paisatge rural de la nostra comarca i del seu encant. No cal convertir-les en vies ràpides que, sovint, ja existeixen no gaire lluny del mateix traçat. Davant la crisi econòmica absoluta que serveix per justificar moltes retallades en àmbits socials, cultural i ambientals, no hi ha millor manera de gastar els diners públics?

La desembocadura del Fluvià i els fantasmes del passat

Aquesta tardor també ens ha arribat informació sobre una nova promoció del projecte d'una base nàutica a la desembocadura del Fluvià amb la concessió del Ministeri de Medi Ambient i en contra de la legislació catalana i europea. Una empresa pretén convertir el tram final del riu en port nàutic i amb càmping residencial de luxe i així ho promou via Internet i també al passat Saló Nàutic de Barcelona. Hem denunciat públicament –i amb molt de ressò als mitjans de comunicació– que el projecte contradiu la normativa que protegeix aquest espai natural.

L'empresa Canales del Fluvià SL està promovent, a la seva pàgina web www.illadelfluvia.com, la venda d'amarratges a la desembocadura del riu Fluvià i amaneix la seva promoció amb una representació virtual de com projecta aquest espai per al futur: iots, velers i llanxes amarrats davant d'un paradís de palmeres, piscines, cases i bungalows. L'empresa basa aquest projecte en la concessió administrativa atorgada per Ordre Ministerial el juny passat d'aquest any relativa als canals i dàrsenes encara existents a la desembocadura.

A la IAEDEN-Salvem l'Empordà estem prou acostumats que els expedients de projectes urbanístics s'allarguin en el temps i que sovint ressuscitin, quan, per l'evolució dels temps i del sentit comú, ja els donàvem per morts. Quan la Generalitat enderrocà l'edifici del Fluvià Marina, el 25 de març de 2005, vam donar el cas d'una possible urbanització de la desembocadura del Fluvià per tancat definitivament. Fins que un ciutadà igualment sorprès ens va informar de la publicitat del projecte Illa del Fluvià al passat Saló Nàutic de Barcelona.

Efectivament, el Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente ha atorgat una nova concessió, el 6 de juliol de 2012, a la mercantil Canales del Fluvià Nàutic. Aquesta concessió es basa en una concessió atorgada per Ordre Ministerial del 20 de febrer de 1970 a partir de la llei 28/1969 (d'època franquista) i a partir d'aquí s'han anat prorrogant les concessions.

Creiem que la tramitació que pretén l'empresa Illa del Fluvià, SL no té fonament. Ells mateixos a la pàgina web diuen “*Unidades de alojamiento turístico representadas, sujetas a aprobación del correspondiente planeamiento*”. Creiem que una pretesa modificació del planejament no resulta viable i, per tant, que l'obtenció dels permisos i les llicències que caldrien, atesos els diferents graus de protecció d'aquesta zona, afegida a la dificultat o impossibilitat d'accés per la bocana de la desembocadura del Fluvià, farien d'impossible execució aquest projecte. Ni el Pla de Ports, ni el Planejament Territorial de la Generalitat preveuen o permeten desenvolupar aquesta nova urbanització en aquesta zona.

Creiem que aquest “projecte” és un disbarat ambiental i ja hem anunciat que ens oposarem a les modificacions dels instruments territorials, urbanístics i sectorials vigents, que tendeixen a permetre la implantació d'aquesta nova urbanització. Mantenim la nostra oposició, com ja vam fer, fa més de 10 anys, al desenvolupament de la urbanització de Fluvià Marina, una lluita que és hereva de la que va donar lloc a la defensa dels Aiguamolls de l'Empordà, a finals dels anys 70 del segle passat. No obstant això, apel·lem als poders públics competents, especialment a la Generalitat, que actuïn d'immediat i no esperin que la societat civil “tregui les castanyes del foc”.

Reflexions d'en Ramon

Les institucions sempre han volgut integrar l'ecologisme al model econòmic. Una de les seves últimes tàctiques ha estat enviar un subtil missatge a les entitats ecologistes convidant-les a una adaptació “sostenible” als canvis ecològics perquè, diuen, no hi ha més alternativa. Seguint el seu consell, ens hauríem d'adaptar al canvi climàtic, a l'esgotament de recursos, als transgènics, a la destrucció de la biodiversitat i dels boscos, etc., de forma Lampedusiana per beneficiar el creixement. Lamentablement, des de la Generalitat també se segueix el camí de l'adaptació. No existeix autèntic interès per enfrontar-se als demolidors efectes ecològics. Les polítiques ambientals de la Generalitat ho demostren, així la reducció en els pressupostos per les partides de medi natural, la desorganització administrativa dels departaments, la legislació i les normatives poc progressistes, la minsa participació en els projectes, l'encàrrec d'una estratègia catalana d'adaptació al canvi climàtic, etc. Les institucions defensen que quan se surti de la crisi es posaran més mitjans per a les polítiques ambientals. El problema és que, com diu Richard Heinberg en el llibre *La festa s'ha acabat*, la crisi, amb més o menys daltabaixos, és ja permanent, esperar a la finalització de la crisi és un gran error que ens fa perdre temps i que ens portarà a situacions ambientals irreversibles, especialment en el canvi climàtic i l'energia. De seguir així, cap al 2100, la temperatura global i la manca d'energia arruïnaran la “civilització”. Els límits del planeta han estat sobrepassats de llarg. No podem esperar. Si els governants no impulsen urgentment polítiques ambientals adequades, imbuïts i condicionats com estan en el model de creixement neoliberal, s'haurà de actuar des de la societat civil. No ens podem creure que la tecnologia o el model ens salvaran de la desfeta ambiental i energètica. Hi ha moltes alternatives, moltes. El que és important és que es posin en marxa. Des del punt de vista ecològic, una bona solució seria arribar a un nivell de consum energètic *per capita* inferior a la mitjana mundial actual, proposta similar a la de la petjada ecològica, és a dir, és obligat entrar en el concepte de decreixement sostenible. No és que sigui el decreixement una qüestió de ciutadanisme o de voluntarisme, és un posicionament que vindrà obligat i, per tant, és millor organitzar-ho i anar cap a un model diferent, cap a un nou paradigma social ecològic fora del capitalisme. Aquest és el gran desafiament i no la bestiesa institucional de l'adaptació! Però és evident que aquest objectiu no pot ser acceptat pel poder financer i polític, necessiten gent adaptada per seguir amb el salvatge

model capitalista, no un nou paradigma. Com diu Wallerstein “els capitalistes són com ratolins en una roda, cada cop van més de pressa per córrer encara més de pressa (...)”. L’absurditat del model és evident, però la seva estupidesa ens pot arrossegat a tots i per aquest motiu hem de continuar avançant en sentit contrari. Com fer-ho? S’ha de fer des del carrer i des d’on es pugui per doblegar el pensament dominant inculcat encara en molta gent. És possible? Tenim alguna esperança? Sí. Sempre en les ocasions límits han sorgit els canvis necessaris per avançar en la defensa de la terra. Els canvis han de donar-se en tots els àmbits, ser només ecologistes no és suficient, ja que la crisi ecològica és una síndrome del capitalisme i no arreglarem la natura dins del neoliberalisme. És a dir, s’han de produir canvis globals en tot el model de la societat actual. La qüestió és com canviar un model tan maquiavèl·lic. Arribant a aquest punt m’agradaria esmentar l’anarquista Piotr Kropotkin que explica que, al segle XII, els bàrbars europeus tenien un govern basat en l’horitzontalitat amb béns i treballs comunals, sense rebutjar la propietat privada, amb un sistema de govern format pels caps de família organitzats en assemblees. Els reis feudals els van conquerir, però el seu esperit d’alliberament va funcionar de manera paral·lela fins a l’aparició dels estats al segle XVI. És important destacar el funcionament en paral·lel entre una societat harmònica, amb la feudal no harmònica. També aquestes societats llibertàries van funcionar a les nostres terres i continuen funcionant en paral·lel avui en dia defensant idees d’harmonia tot cercant la *independència* del poble dels nous senyors feudals. Del que es tractaria seria de trencar pacíficament aquest paral·lelisme, es tractaria també d’encerclar el poder amb sentit comú i es tractaria, en definitiva, de no adaptar-se i pensar, tal com diu Jorge Reichmann, que sempre serà possible “ (...) *el surgimiento de lo improbable*” .

Ramon Caralt Elias

Llibre recomanat

Quin llibre regalarem a la canalla per Nadal?

Voleu referències d'alguns llibres per a regalar durant aquestes festes nadalenques i també a la resta de l'any? Uns llibres per a iniciar la mainada en la problemàtica ambiental? Així ho farem, tot recomanant-vos un llibre per a cada curs de primària.

Per a la mainada que cursa **el primer curs** (però també per als alumnes de P-5) podeu triar *Protegir el planeta*, de la sèrie «Minidiccionaris en imatges» de l'editorial Fleurus.

És un llibre amb planes fetes amb cartró dur, d'aquell que no es doblega, que es deixa manipular com si fos una joguina. Molt ben il·lustrat, recull un grapat de bones pràctiques ambientals pel que fa a la gestió domèstica de l'aigua, els residus, l'energia... i pel que fa a la mobilitat sostenible i el bon comportament enmig dels espais naturals. Cada vinyeta ve acompanyada d'una bona frase, sintètica, i en lletra de pal.

Per als nostres **fills que ja cursin segon**, però també per als que facin primer i tercer, us presentem un llibre molt divertit: *Entre tots podem salvar el nostre planeta* d'Emma Brownjohn, i editat per Combel. És un llibre ple de pestanyes per a obrir i tancar, aixecar i baixar... que juguen amb el misteri alhora d'anar descobrint als nens els mateixos continguts que es plantegen en el llibre anterior. En ell, però, es fa un planteig més planetari, menys domèstic, dels problemes i de les solucions ambientals. Inclou un divertit joc de taula amb fitxes de cartró, del tipus "l'Oca".

És un llibre-joguina ideal per a regalar aquest Nadal.

Per als nens que ja **fan tercer, i també, per als que fan quart**, us proposem un altre llibre amb pestanyes que hem d'anar obrint i tancant: *Cuida tu planeta*, de Jean-Michel Billioud, i editat per SM. Presenta, però, uns continguts més complexos: ecosistemes en perill, les ciutats, els aliments ecològics, les energies alternatives... I ve amanit amb el sentit de l'humor de dos models contraposats de família. Llàstima que tan sols es trobi en castellà.

Per a quart curs, però també **per a cinquè i sisè**, us proposem un altre llibre, també tan sols en castellà: *La ecología*, de Gwenaëlle Boulet, de la col·lecció «Vivir juntos», i editat per San Pablo. Inclou tres històries, tres documents teòrics (potser la millor part del llibre) i tres jocs tipus test. Tots ells estan elaborats sobre tres temes específics: “¡Animales en peligro!”, “¿Qué es el medio ambiente?” i “¡Te toca a ti!”.

Un altre llibre en castellà, aquest per als nens de cinquè... i per als de sisè... i per als més grans de la casa... és *La Tierra explicada a los niños*, de Yann Arthus-Bertrand de l'editorial Oniro. El seu autor és aquell gran fotògraf belga que s'ha especialitzat a fotografiar-nos tot el planeta des de l'aire. Potser alguns de vosaltres recordeu el seu impressionant film: *Home*, un documental ideal per a entendre la història ambiental de la Terra. Les seves imatges documentals són de les millors que s'han filmat durant els darrers anys. Us recomanem que acompanyeu aquest regal, o qualsevol dels altres, amb aquest DVD per tal que el puguin gaudir els més grans de la família destinatària. El llibre aprofita moltes fotografies seves per presentar, sota un disseny modern i didàctic, una varietat extraordinària de temàtiques ambientals. La seva millor aportació és, però,

saber rellegir amb percentatges, preguntes-respostes... els problemes ambientals amb els problemes socials (pesca industrial, pobresa, tercer món, religió, canvi climàtic...). Tot i que, potser, peca d'un cert garbuix teòric. Tant se val, però; és un llibre que es llegiran els grans de la família i que el seu propietari de ben segur que el guardarà durant molts anys entre els seus millors llibres il·lustrats.

I per a acabar, i **per als alumnes de sisè**, un llibre més específic: *Salvem la Terra: guia visual del canvi climàtic*, d'Egedsa edicions. Amb un disseny gràfic molt creatiu, presenta força continguts sobre l'escalfament global i el canvi climàtic. Inclou, també, un CD amb un videojoc interessant: "Alerta CO₂". Amb ell el nen pot simular escenaris d'impacte ambiental i social a partir de més o menys emissions de CO₂. Potser el llibre peca, però, de "personalitzar" massa la causa del problema, d'excloure els "culpables" més estructurals, com són els interessos dels lobbies petrolers i els automobilístics.

Un cop hàgiu triat, i si voleu que els nens entenguin la importància real de les coses que expliquen aquests llibres, us recomanem que se'l llegeixin sota l'assessorament d'alguna persona adulta. Almenys un cop. Tot i la qualitat d'aquests llibres, esperem poder-vos recomanar ben aviat uns altres llibres infantils que siguin millors, que siguin més valents. Uns llibres en què els seus autors ja s'atreveixen a explicar la necessitat de transformar de dalt a baix tota la nostra manera de produir, de consumir i de repartir-nos la riquesa. Uns llibres que, d'una vegada per totes, ensenyin als nostres fills a ser els "revolucionaris" ambientals i socials que la nostra realitat necessita.

Xavier Vizcaino

Els semàfors de la IAEDEN

(Semàfor verd)

Cesk Freixas, Sanjosex, Roger Mas i Txè Arana pel gran concert que ens van oferir en la celebració, al Teatre El Jardí, dels 10 anys de Salvem l'Empordà.

(Semàfor verd)

Campanya Foc al Cor. Per les propostes i els projectes presentats per la gent afectada per l'incendi i la possibilitat que Salvem l'Empordà pugui ajudar a la millora del territori altempordanès cremat.

(Semàfor vermell)

Antonio Escudero. El president del Gremi d'Hostaleria de comarques gironines per ser una persona insensible vers el territori i el turisme de qualitat, com es va demostrar en les declaracions realitzades el dia Munidal del Turisme. Antoni Escudero va demanar la derogació del Pla Territorial de l'Empordà per a poder realitzar parcs temàtics com Eurovegas, o d'altres per l'estil.

BUTLLETA D'INSCRIPCIÓ

En/Na
 De professió
 Domiciliat a
 Població Codi Postal
 Comarca Telèfon
 Data naixement DNI
 Adreça electrònica

S'inscriu a la IAEDEN com a soci:

Soci juvenil, fins a 25 anys	(15 € l'any, mínim)	☐	€
Soci numerari, ordinari	(35 € l'any, mínim)	☐	€
Soci familiar	(45 € l'any, mínim)	☐	€
Soci protector	(70 € l'any, mínim)	☐	€
Jubilat	(10 € l'any, mínim)	☐	€

Data i signatura

Voldries col·laborar activament amb l'entitat Sí
 No

DOMICILIACIÓ BANCÀRIA

Nom del banc o caixa

Adreça de la sucursal Població

--	--	--	--

Codi banc Núm. sucursal control núm. cc o llibreta

Titular del compte

Domicili del titular

Distingits senyors: Els agrairé que, fins a nova ordre, atenguin amb càrrec al meu compte els rebuts que els presenti la IAEDEN, a nom del soci que figura adjunt.

..... 201

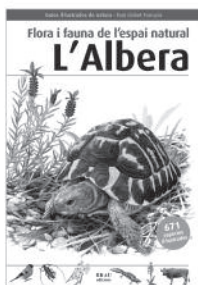
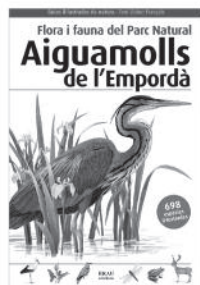
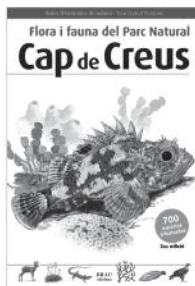
Firma del titular del compte

NOM DEL SOCI soci núm.

BRAU EDICIONS

www.brauedicions.com

PVP:
13 €

Flora i fauna
dels parcs naturals
de Catalunya

Les primeres guies dels grans espais naturals de Catalunya on estan representades la majoria d'espècies de la flora i la fauna, des de les més comunes i fàcils d'observar a les més singulars. Adreçades a un públic ampli, ofereixen la possibilitat de trobar, identificar i conèixer la immensa biodiversitat dels espais naturals del país.

A la natura, deixa't guiar

Alt Pirineu | Cap de Creus | Delta de l'Ebre | Montseny | Aiguamolls de l'Empordà | Els Ports
l'Albera | Parc del Foix | Montnegre, Corredor, Serralada Litoral i Serralada de Marina
Aigüestortes i Estany de Sant Maurici | Parc del Foix | Sant Llorenç del Munt i l'Obac